

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnilstvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Uredništvo je v Semenskih ulicah št. 2, I., 17.
Izhajava vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemani:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — h
četrt " 6 " 50 " — h
mesec " 2 " 20 " — h
V upravnilstvu prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — h
četrt " 5 " — h
mesec " 1 " 70 " — h
Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 100.

V Ljubljani, v petek 2. maja 1902.

Letnik XXX.

Narodov napad na celjske rodoljube.

(S Štajerskega.)

Ves slovenski svet ve, da je v zadnjem času »Narod« vse svoje delovanje osredotočil na to, da bi razdvojil štajerske Slovence. Ni mu bilo dovolj, da je razkropil Goričane v dva tabora, boli ga še štajerska jedinstvo.

Celjsko vprašanje je itak sprožil z jasnim namenom, nahujskati trge v celjski bližini proti celjskim Slovincem. Namigaval je trgov, češ, da dobe gimnazijo, ako se prestavi iz Celja. To je bila vada, katere pa prepametne ribe v slovenskih trgih niso prijela, ker jim je smrdela. Ko bi pa dobil svoje cipce, bi se bil naglo začel boj trgov proti celjskim Slovincem. »Narodu« je bilo namreč znano, da so se nekateri pri zadnjih državnozborskih volitvah kujali, in to je hotel sedaj izkoristiti. Pa se je vrezal.

Hudobni »prijatelj« ne more mirovati. Parisovo jabolko prepira je vrgel med celjske Slovence že zopet zadnji petek. V članku »Politično društvo »Naprej« v Celju« piše med drugim sledeče: »Resnici na ljubo povdarjamo sicer, da so tudi v tem (accijalnem in političnem) oziru na Štajerskem Celjani prvi, kajti ustanovili so . . . pa le po zaslugah in naporu rodoljubov večinoma srednjega in nižjega stanu, dočim je med prvaki le eden, ki stori tudi v tem oziru popolnoma svojo dolžnost, izvzemši le nekatere posamezne slučaje.«

No, ako to ni perfidnost, potem pa res ne vemo, kaj spada pod ta pojem! Tedaj celjski slovenski odvetniki, notarji ter duhovščina niso storili svoje naloge na socialnem in političnem polju?

Vprašamo »Narodovega« pisca: Kdo pa je ustanovil »Celjskega Sokola«? To sta bila prvaka dr. Josip Vrečko in dr. Ivan Dečko! Kedo je bil pri snovanju najvažnejšega socialnega društva »Citalnice«?

Kdo jo vzdržuje? »Prvaki«, sami »prvaki« posvetnega in duhovskega stanu. Kedo najmočnejše podpira »Celjsko narodno godbo«? Posojilnica, v katere ravnateljstvu sede zopet sami »prvaki«. Priznamo pa, da sloni godba na ramah neumornjivega godbenega agitatorja g. Likarja.

Isto rečemo lahko tudi o »Celjskem pevskem društvu« in o »Političnem društvu »Naprej«.

Priznati se mora seveda, da se sedaj vse politično življenje suče okoli prezaslužnega dr. Dečka, — ali za njim stoje vsi naši narodojaki, ki ga z delom in svetom podpirajo. Da se ne morejo vsi z isto intenzivnostjo kretati v politiki, je jasno, kajti vjeti mora imeti le jeden v rokah. Sploh pa je treba pomisliti, da kadar se stare moči absorbirajo, jih je treba nadomestiti z novimi. Naši odvetniki in notarji so že vsi dobro v letih in vsak račun svoje celjsko delovanje po desetletjih. Kaj čuda, če potem moči pešajo! Pešati morajo od napornega dela! Ali mar mislijo »Narodoviči«, da se utruje človek samo od tega, da vihti bojni meč proti rodnemu bratu?

Pa kljub opešanim močem moramo priznati, da stori vsak svojo dolžnost. Ni izjema, če jo stori, ampak če je kateri ne bi storil, bi bila to važna ali utemeljena izjema.

Mnogo bi se še dalo odgovarjati na grdi napad. Ali ne zdi se nam potrebno, da bi se preobširno potegovali za celjske rodoljube. Rečemo pa lahko, da je vsak posamezni celjski prvak za obdeslovensko stvar storil več, kakor vsi ljubljanski frakarji.

Sklep razprav v hrvatske regnikolarnej deputaciji.

(Iz Hrvatske.)

Hrvatska regnikolarna deputacija je dokončala svoje razprave ter sprejela po poročevalcu dr. Egersdorferju sestavljeni nuncij. Seveda se o vsebini tega poročila ne zve v javnosti, pravijo pa, da se v njem zahteva več pravičnosti od ogrske vlade do Hrvatske,

da se dovoli nekakšna kontrola nad dohodki Hrvatske tudi Hrvatom in da se hrvatski dohodki ne uvrščujejo med ogrske. Ta zahteva je čisto opravičena, le škoda, da tega ni storila mažaronska večina že poprej, nego še le zdaj, ko se je vsled njene malomarnosti pri sklepanju dosedanjih finančnih nagodb pokazal za Hrvatsko tako velik primanjkljaj.

Hrvatski regnikolarci zahtevajo tudi v svojem poročilu, da dobi Hrvatska ves užitninski davek od piva, sladkorja in spirita, ki znaša lepe milijone, s katerimi se ne bi samo deficit pokrili, nego bi ostala še lepa svota za druge potrebe. A ravno radi tega užitninskega davka sta si obe regnikolarne deputaciji navskriž, ker se ogrska drži principa, da se smejo Hrvatskej zaračunati le oni davki, ki se faktično pobirajo na Hrvatskem. Ogrska vlada je zategadelj obljubila Hrvatom v ime tega užitninskega davka pavšalno svoto 3 milij. kron, kar pa je brez dvoma premalo.

A zakaj Mažari nočejo zaračunavati Hrvatom na isti način, kakor Avstriji? Ker hočejo, da ostane Hrvatska tudi še za naprej v istej finančni odvisnosti od Ogrske, kakor do zdaj, in da morejo trditi, da jo oni vzdržujejo.

To lažljivo trditev želi hrvatska regnikolarna deputacija odstraniti ter je tudi sprejela predlog dr. Vrbanića, da se davki zaračunajo Hrvatskej na isti način, kakor Avstriji. Ta predlog je sicer sprejet, ali ne gojimo nobene nade, da bi ga ogrska regnikolarna deputacija odobrila, a hrvaška deputacija pa gotovo nima tako odločne volje, da bi se Mažarom mogla sploh protiviti, pa če tudi še v tako pravični stvari. To nam svedoči celo zadržanje mažaronske večine v regnikolarnej deputaciji proti izjavam opozicijskih članov dr. Franka in dr. Vrbanića, ki sta se oba složila v tem, da bosta odločno delovala za samostalnost hrvatskih financ. Mažaronska večina ni imela toliko poguma, da bi bila vse te čisto opravičene zahteve Vrbanićeve sprejela v svoje poročilo, nego je

obljubila, da jih hoče ustno predložiti ogrske deputaciji.

Mažaronskej večini mora biti seveda nekaj strašnega, če dr. Vrbanić zahteva za Hrvatsko posebno poštno hranilnico, posebne od ogrskih različne marke za pisma, in da se tudi dohodki mesta Reke uvrste med splošne dohodke ter še več takih za Hrvatsko važnih stvari.

Razume se, da niti ne pride o teh predlogih do resnobne razprave, ker jih bodo Mažari odločno odbili, a hrvatska večina jih ne bo hotela niti znala braniti. Dr. Frankovo poročilo pa so zadušili še prej, nego je bilo oglašeno. To poročilo je napisano jako ostro ter nasteva vse krivice, ki se gode hrvaškemu narodu že toliko let, in da je radi tega že ves narod razdražen. Pravijo, da se je mažaronska večina preplašila, ko se je prebralo to poročilo, ter je odločno zahtevala, da se ublaži način sestavka, če se hoče izročiti kot posebno poročilo. Kar zaporedoma so govorili mažaronski regnikolarci ter svarili dr. Franka, da je nevarno tako govoriti z Mažari, ki bi mogli z razpravo prenehati in Hrvatskej zadati grozen udarec. Pa tudi hrvatskem narodu se ne sme na tak način pisati proti Mažarom, ker bi se mogle zgoditi strašne stvari. Iz teh izjav se pač vidi, da so mažaroni izgubili že vsak pogum nasproti Mažarom, in da zares nimajo one odločnosti, s katero bi se dalo vsaj deloma nekaj doseči za Hrvatsko. Dr. Frank je tem junakom dobro odgovoril, da je dolžnost vsakega domoljuba, povedati resnico v lice tudi prvemu ogrskemu ministru, kjer se gre za jasne in nepobitne resnice, in ko bi bili Hrvati vedno tako ravnali, ne bi bili tako globoko padli, kakor so zdaj, da trpe tako pohlevno toliko krivic. Vendar pa bode svoje poročilo pridržal, a ne predelal, da se izroči ogrske regnikolarnej deputaciji, ko bodo razprave dokončane, kajti on noče biti kriv, ko bi se morda zares radi njegovega poročila razprave razbile, kakor to misli večina regnikolarcev.

LISTEK.

Slepi muzik.

[36]

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

»Hvala vam za to, hvala vam. Stopnjice so dobre. Mislil sem, da se smejete . . . smejete slepcu.«

Ves obraz uboge žene je bil zalit s solzami. Hitro jih je obrisala in šla kvišku, kjer so se kakor padanje vode za zidom slišali odmevajoči koraki in smejoči se glasovi družbe, ki je šla pred njo.

Na enem izmed ovinkov se je mlada družba ustavila. Dospeli so že precej visoko in skozi ozko okno so ob enem s svežjšim zrakom prodirali tudi čistejši svetlobni žarki. Spodaj na steni, ki je bila tukaj precej gladka, je vse mrgolelo napisov. Večinoma so bila imena obiskovavcev.

Mladež je delala razne vesele opazke in našla med napisi tudi imena svojih znancev.

»A glej, tukaj je celo napisan izrek«, je opomnil dijak in s precejšnjo težavo prečital: »Mnogi začenjajo, ali malo jih konča.« »Najbrže se stavek nanaša na to plezanje«, je dostavil šaljivo.

»Razumi kakor hočeš«, je rekel trdo zvonikar in se obrnil proti njemu in obrvi

so se mu naglo in nemirno premikale. »Tukaj je še kitica, malo nižje. To-le prečitaj.«

»Kje je kitica? Saj je ni nikjer.«

»Ti veš, da je ni, jaz ti pa povem, da je. Vam, ki imate zdrave oči, je mnogo skritega . . .«

Stopil je dve stopnjici nižje, potipal z roko po temi, kjer so se že zgubljali zadnji slabi žarki dnevne svetlobe, in rekel:

»Tukaj-le. Lepa kitica, pa brez svetilnice je ne prečitajte.«

Peter se je pomaknil bližje in zdrsnivši z roko po zidu, našel resne vrstice, ki jih je vrezal v zid morebiti že pred sto leti umrli človek:

»Pomni smrtni čas
pomni trombni glas
pomni konec življenja
pomni večnost trpljenja . . .«

»Tudi izrek«, se je hotel pošaliti dijak Stavručenko, pa se mu kar ni hotelo posrečiti.

»Ne ugaja«, je poredno rekel zvonikar. »Sicer si še mlad človek, ali vendar, kdo ve . . . Smrtna ura pride, kakor tat po

*) Помни смертний часъ (часъ — ура)
помни трубный гласъ
помни кончаніе раадку
помни вѣчную муку . . .

noči . . . Lepe vrstice«, je ponovil še enkrat. »Pomni smrtni čas, pomni trombni glas . . .«

»Da, kaj bo pa tam«, je končal spet precej poredno.

Se nekoliko stopnjic in vsi so prišli na prvi večji raven prostor v zvoniku. Tukaj je bilo že precej visoko, pa odprtina v steni je peljala po še bolj nerodnih stopnjicah še više. Na vrhu se je odprl širok in čaroben razgled. Solnce se je nagnilo na zahodu proti horizontu, po nižini je pa legla dolga senca; na zahodu je ležal težak oblak, daljava se je izgubljala v večernem somraku in le tu in tam so se poševni žarki še upirali skozi sinje sence, tu v belo steno pobeljene koče, tam v žareče rdeče okence, tam pa kakor živa iskra v križ daljnega zvonika.

Vsi so utihnili. Visok in bister veter, diat zemskih hlapov, je vlekel skozi line, majal vrvi, se zadeval v zvonove in včasih vzbujal zategnjene odmeve. Zvonovi so tiho brneli z globokim kovinskim glasom, v katerem je uho slutilo še nekaj, kakor daljno nerazločno godbo ali globoke vzdihne bron. Vsa slika, ki se je razgrinjala pod njimi, je dihala tih pokoj in globok mir.

Pa tišina, ki se je naselila v mali družbi, je imela še drug vzrok. Iz nekakega skupnega nagiba, ki je menda izviral iz čustva višine in svoje slabotnosti sta oba slepca

stopila k linam, oprla se nanje in obrnila obraz proti tihemu večernemu vetru.

Zdaj nihče ni mogel prezreti čudne sličnosti. Zvonikar je bil malo starejši; široka samostanska halja se je v gubah spuščala po suhem telesu, poteze obraza so bile precej trde in rezke. Pri pazljivem opazovanju so se pokazale tudi razlike: zvonikar je bil plavolas, nos je bil malo grbast, ustnice tanjše, kakor Petrove. Nad ustnicami so štrlele brke in kodrasta bradica je obrobijala podbradek. Pa tudi v ponašanju, v potezah, posebno na ustnicah in v vednem premikanju obrvi je bilo nekaj čudovito sličnega, kar je delalo ta obraza, kakor da sta posnetka po istem vzorcu, in povzročalo ono posebno, sorodno sličnost, ki so si vsled nje tudi mnogi grbci podobni kakor bratratu.

Petrov obraz je bil malo mirnejši. Na njem se je videla prirojena složnost, ki je pri zvonikarju prehajala v razdražljivost in včasih v zlobo . . . Sicer se je pa zdaj vidno umiril. Jednako merno pihljanje vetra je takorekoč uglajevalo vse gube na njegovem obrazu in razlivalo po njem tih mir, ki se je razprostiral nad vsem za slepe oči skritim prizorom . . . Obrvi so se zgibale vedno mirnejše in mirnejše.

(Dalje prih.)

novan č. g. Fr. Rudež, v Mossi pa č. g. Jos. Viola, do sedaj vikar v Siciletu. Č. g. Jos. Pavletič je došel v Št. Peter v torek zvečer. Sprejem je bil zelo slovesen. V nedeljo bo instalacija. — Župnijski izpit so dovršili z dobrim vspehom: Čd. Jos. Henrik Peternel, podžupnik v Jagersčah, Jos. Viola, administrator v Mossi in Dominik Veliseig administrator v Belvederu.

Mitnice. Ko so katoliško-narodni poslanci sklenili, da glasujejo za odpravo državnih mitnic, so vsi naši volivci to z veseljem pozdravili. Plantan je glasoval za mitnice. Kje so bili drugi liberalci tedaj, se ne ve. Zdaj »Narod« brani Plantanovo glasovanje, češ da je imel za to »političen razlog«, da bi bil moral v nasprotnem slučaju »odstopiti fin. minister Böhm-Bawerk« in »da bi se bile rodile za vse parlamentarno kritične komplikacije«. Seveda! »Kennisimus nos«, gospodje liberalci!

Liberalci slovenski snujejo zvezo s Italijani. »Soča« vabi v uvodnem članku liberalne Italijane, naj se združijo z liberalnimi Slovenci, da gredo skupno v boj proti »klerikalizmu«, kateri prodira v goriški deželi.

Tretji občni zbor »Dramatičnega društva« se je vršil včeraj, ker sod. tajnik g. Milčinski ni hotel sprejeti izvolitve v odbor. Namestu njega je bil izvoljen odbornikom »Dramatičnega društva« gosp. dr. V. Ravnikar. Odbor se je konstituiral takole: vitez dr. Karol Bleiweis, predsednik, dr. Stare, podpredsednik, tajnik »Dram. društva« Fr. Novak, blagajnik gosp. kontrolor Rozmann. Gledališki tajnik bo g. Fr. Govekar. Odbor takoj prične z angažiranjem. Pri drami bodo angažirani večinoma dosedanji člani, le g. Deyl je baje že angažiran v Plznu. Angažirala se bo nova navka. Za opero bodo angažirane popolnoma nove moči. O dosedanjih članih slovenske opere čujemo, da sta gg. Olzewski in Vašič angažirana v Plznu.

Deželni odbor kranjski je imenoval namestniškega konceptnega praktikanta pri okr. glavarstvu v Malem Lošnju, g. Fr. Korošca za deželnega konc. praktikanta.

Osebnost. C. kr. poljedelsko min. oddalo je c. kr. rudniško lekarno v Idriji g. magistru farmacije Danilo Pirca v Ljubljani v najem.

Dijaški dom v Celju. Kakor se nam zanesljivo sporoča, prinesel bo deželni odbor, oziroma temu sledeči izkaz daril za dijaški dom v Celju prav prijetna presenečenja in lep dokaz, da slovenska požrtvovalnost, če se gre za naš kulturni napredek, ne pozna obzirov. Ne moremo vsem blagim prijateljem naše udeleže se mladine izreči primerne zahvale, zavest, da s svojim blagodušnim činom mogočno netijo samozaupanje v kulturnem napredku oviranih rojakov, bodi jim najlepše zadoščenje. Čujemo, da marsikje nameravajo tudi manj premožni sloji po svojih močeh kar najizdatneje prispevati za dijaški dom, toda ker med imeni darovalcev pogrešajo marsikoga, o katerem si ne morejo misliti, da bi izostal, ako se gre za kaj koristnega in dosegljivega, zategadelj doslej še nimajo pravega zaupanja in se obotavljajo. Samo iz tega vzroka torej, ker se bojimo, da bi oprezovanje iz te strani zadušilo navdušenje pri ostalih rojakih, prosimo vse vplivne činitelje, da opozarjajo na važnost sedanjeg. trenutka za celo zadevo ustanovitve dijaškega doma in morebiti za obstanek in razvoj celjske slovenske gimnazije v obč. Kar se resnosti in izvršljivosti podjetja tiče, dokazal je odbor, v katerem so zastopani vsi sloji celjskega slovenstva, z nakupom stavbišča, da bode brezpogojno vstrajal pri svojem programu, dokler ga sijajno ne dovrši. Ako vsakdo pomore po svojih razmerah in sredstvih, postavili bomo z združenimi močmi letos najlepši spomenik naše življenjske sile ter našim nasprotnikom dokazali, da čim huje nas zatirajo, mi tem manj mislimo na svojo narodno smrt. Ključemo torej še enkrat rojakom širom domovine: Pokažimo, da ima Slovenec še kaj življenja v sebi in da ima dobro srečo. Kakor že omenjeno, vsi prispevki naj se pošiljajo samo na naslov: Dijaški dom v Celju. — Akademski agitacijski odbor v Gradcu.

Oče lavantinskega knezoškofa. Osemdesetokrat godoval je le-

tos g. Jurij Napotnik v Konjicah. Ob tej priložnosti je svojega očeta-godovnjaka »na Jurijevo« obiskal mil. g. knezoškof iz Maribora. Oba skupno sta med ostalim obiskala obe cerkvi in grob zvečele tovarišice, oziroma matere. — Duševno in telesno krepkemu jubilarju ljubi Bog daj še mnoga, mnoga leta obhajati Jurijevo!

Umrl je dne 28. aprila gospod Josip Zemljid, bivši občinski tajnik v Sodražici. Ranjki je bil brat občečislane c. kr. poštariče v Žireh. Bil je jako nadarjen, a žal da mu je Vsemogočni še v krepki moški dobi pretrgal nit življenja. Prominul je popolnoma udan v voljo božjo in previden s sv. zakramenti.

Iz Celovca, dne 1. maja. Šmarnice se tu posebno slovesno obhajajo v stolnici. Vsak večer propoveduje dominikanec, o. Ludovik Böhm z Dunaja. — Sredi meseca aprila smo imeli zelo lepo vreme, da je sadje začelo cveteti mnogo prej, nego druga leta. Konec minulega tedna je deževalo, a ne dosti; na gorah in tudi po višjih dolinah, na pr. Kanalski, je zapadel sneg. Zadnja dva dneva je občutljivo mrzlo. Zjutraj je bila močna slana, ki je na sadnem drevju napravila občutljivo škodo. Bati se je, da bo uničen ves sad in da imamo kakor lani slabo sadno letino. — Prvi maj obhajajo soc.-dem. z veselico pri Kolmanu. Zjutraj je godba imela obhod po mestu, pozneje shod, na katerem je govoril sodrug Eich iz Beljaka. Tudi po drugih mestih so napravili shode.

V Slovenjem Gradcu nimajo nobene slovenskega odvetnika. Kakor poroča »Slov. Gospodar«, delajo Slovenci na to, da pridobijo za Slov. Gradec slovenskega odvetnika. Gotovo bo potem marsikomu greben padel!

Požar v Zdenski vasi. S pogorišča se nam piše: Tužen je pogled na Zleasko vas. Bila je izmed najlepših vasi v celi okolici. Cedno zidane hiše, vse v lepi vrsti, so zdaj žalostno pogorišče. Z železnice med postajama Predole in Videm vidiš ogorele zidove, ogljene tramove, tužen prizor nesreče in revščine. Prebivalstvo nima doma ne prebivališča ne prenočišča. Ogenj je bil tako hud, da je na mnogih krajih celo kamen postal kakor žgano apno. Kjer so bila hišna vrata od zunaj z železom okovana, je vročina les za njimi izpremenila v oglje. V kleteh je bil različen sadež, kateri je popolnoma ožgan. Kjer je bilo kaj domačega žganja, je ogenj preglodal sodove, in tekočina se je vnela ter razširila plamen. Sadno drevje je vse ožgano. Ljudje ga sekajo, da ga uporabijo, kolikor ga ni čisto prežgane, za zgradbo novih bivališč. Vročina je bila tako huda, da je žito v bližini vasi vse ožgano. Trava je rumena, drevje uničeno. Danes, v četrtek popoldne, pet dni po požaru, se kadi še iz razvalin dim. Starodavna lipa sredi vasi poleg mlake, v kateri je rajni župan v smrtni stiski prebil trideset ure, je vsa ožgana in še tli ogenj v njenem deblu. Ljudstvo zdaj z vsem naporom dela, da si postavi vsaj streho. A to bo težko, ker je zidovje toliko trpelo, da bo treba večino hiš čisto porušiti in sezidati iznova. Pomoč je torej silno potrebna. Silno mučen vtis je naredila tu notica »Narodova«, da se denar za podporo ne sme dajati »klerikalcem« v razdeljevanje. Za Boga! Ali v tej najhujši revščini se strast znanih ljudi, kateri iz Ljubljane širijo svoje strupene nazore po deželi, ne more premagati, da bi nam ne odgrizli nekaj pomoči, katere smo tolikanj potrebni? Pri nas že vemo, kdo nam dobro hoče. Zato se obračamo do vseh dobrih src, da nam pomorejo v tej hudi stiski. Mnogo ljudi prosi za nujnejše potrebe življenja, drugi pa si z žalostnim srcem izkušajo dvigniti iz okajenih razvalin novo domovje. Hvala zavarovalnicam, ki so izpolnile svojo dolžnost in nam dale prvo pomoč! A kaj je to proti potrebam, ki jih še imamo? Obračamo se torej za pomoč do usmiljenih src. (Op. uredništva: Uredništvo »Slovenčev« drage volje sprejema darove za pogorelece.)

Izza požara v Zdenski vasi. Včeraj so pokopali na ljubljanskem pokopališču župana Franceta Žnidaršiča, tretjo žrtev, ki jo je usmrtil ogenj v Zdenski vasi. Župan videmski, France Žnidaršič, je bil mož v najlepših letih. Imel je lepe telesne in duševne

lastnosti. Res je, v zadnjih letih ni bil prijazen katoliškonarodni stranki, posebno pa ne njeni organizaciji, ali tega gotovo ni bil kriv sam, pač pa njegove slabe gnotne razmere in še več nekoliko »prijateljev«, ki so mu priskrbovali »narodne« hrane, pošiljali sem pa tja v »njegovem« imenu lažnjive dopise v svet in ga tako izvabili medse. Na »Narod« ni bil naroden sam nikdar, pač pa je imel v prejšnjih letih »Slovenca«. Gotovo bi še postal drugačen, da ga Večni ni odpoklical tako mladega s sveta. V soboto je bilo, ko se je začel v Zdenski vasi obupni klic: ogenj! Ljudje so hiteli reševati, kar bi se dalo. In tudi župan je hitel v svoj dom. Ali elementarne sile so se širile tako hitro, da ni mogel uiti niti sam nepoškodovan iz ognja. Prijela se mu je obleka. Strgal jo je raz sebe, ali kam bežati? Vseokrog je švigal plamen, in vseh krajih mu je grozil pogin. Skočil je torej v bližnjo lužo in prečkal tam tri četrt ure. Pač mučni, neznosni so morali biti ti trenotki! Opečen na glavi in rokah, boreč se z življenjem in smrtjo je moral gledati, kako mu je uničeval ogenj pred lastnimi očmi lepo poslopje, vse, vse. Zvečer so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico in tu je v torek zvečer umrl. Pokopali so ga včeraj. Dobrepoljski dijaki v zvezi z nekaterimi drugimi v Ljubljani bivajočimi prijatelji so mu zapeli na grobu dve žalostinki. Zapustil je ženo s štirimi nepreskrbljenimi otročiči.

Požar. V Dešehi vasi smihelske župnije pri Žužemberku sta pogoreli, kot smo že včeraj omenili, v soboto 26. aprila dve hiši. Ker je bila suša in močen jug, bila je cela vas v nevarnosti, le za lego vasi ugodni sapi se imamo zahvaliti, da ni bilo večje nesreče. Ogenj so zanetili otroci z žveplenkami. Ker ste ponesrečeni družini revni in le za malo svoto zavarovani, priporočati se dobrim in usmiljenim srcem. Darove sprejema hvaleščo župni urad. — Janez Zupančič, župnik.

Komisijonelni ogled za razširjenje ljudske šole v Sostrem, Št. Lenart pri Ljubljani, vršil se je dne 26. aprila t. l. Šola se razširi v trirazrednico ter se boče v ta namen zidalo novo šolsko poslopje.

Ubogo mariborsko nemštvo! Tako bi vskliknil človek, ako bi smatral resnim kričanje nemškonacionalnih listov, ki imajo sedaj cele predale polne o nevarnosti, ki preti mariborskemu nemštvo. Kaj se je zgodilo? Knezoškof Napotnik ni vprašal nobenega nemškonacionalnega kričača, ali sme bivše Ehrenbergovo posestvo šte. 10 v Gledališki ulici v Mariboru kupiti za 38 tisoč kron. Nemškonacionalni listi upijejo, da bo ondi nastala »klerikalna« trdajava, in da ondi dobi zavetišče »Katoliško delavsko društvo«. Da pri tem dobi par udarcev č. g. Šegula, je samo ob sebi umevno, a mu je le v čast.

Nesreče. V tuk. bolnici je te dni umrl hlapec Ign. Tavčar iz Preske. S svojim gospodarjem And. Cvajnarjem je 28. m. m. vozil les iz gozda. Na nekem klancu pa je padel preko občestni kamen in prišel pod prednje kolo, ki mu je povzročilo smrtno poškodbo. — V Pečniku pri Savi je 25. m. m. utonil v Savi 5letni otrok Jan. Zorko. Šel je brez nadzorstva od hiše deda Panceta k blizu 500 korakov oddaljeni Savi in padel v vodo. — S sekiro po glavi je udaril 6letni Janez Zanoškar 2letnega Pavla Kolarja v Dravljah, ko se je ta v družbi 5letne sestrice z njim igral. Rana se mu je navidezno kmalu zacelila, vendar je otrok tožil, da ga bole glava in zobje, in 29. m. m. je umrl.

Nova Ciril-Methodova podružnica. Dne 27. aprila so ustanovili v Ljubljani pri Pliberku ob obilni udeležbi zavednih in vrlih kmetov podružnico sv. Cirila in Methoda. Predsednikom je bil izvoljen značajni in neustrašeni g. Hartman, podpredsednikom g. Reš, tajnikom g. kapelan Dobrovč, blagajnikom g. kapelan Božič. Podružnici želimo obilo vspeha in blagoslova.

Medvedko ustrelil je 30. m. m. g. Jan. Rus v Ribnici na lovu v gozdu Malagora.

Koroške novice. P. d. Hoffmanovo posestvo g. Incingerja v Mohličah je kupil ulanski lajtnant gosp. E. Till z Dunaja za 70.000 K. — Burski poveljnik Jooste je minuli teden v Celovcu, Beljaku in Volšbergu

predaval o burski vojski. — V Celovcu so zaprli tri šolarje, stare 12, 11 in 10 let, ker so kradli po hišah obleko. Dne 26. aprila so zaprli v Celovcu odvetnika dr. Liauniga, ki je semkaj prišel iz Murau na Štajerskem. — Blizu Hüttenberga so našli truplo 87letne užitkarice O. Steiner. Bila je v gozdu zabredla in zmrznila. Pogrešali so jo od novembra meseca. — V zilski dolini bodo letos večje vojaške vaje. — V Pliberku se je nastanil nov zdravnik dr. Paueer, doslej v Špitalu. — Cesar je podaril požarnim brambam na Ponikvi pri Pliberku 100 K, v Lazu 200 K, na Dravi pri Beljaku 300 K.

Razdelitev občin na Koroškem.

Poroča se nam: Narodni naši nasprotniki hočejo na vsa silo razdeliti občini Hodiše in Škofije. Gonilna moč pri tem je seveda stari naš prijatelj baron Mac Nevin, katerega sta narodna občinska odbora v Hodišah in Škofijah trn v peti. Deželni odbor je seveda vedno pokoren sluga liberalcem, in tako je že izdelal načrt, kako naj se občine razdelijo. Iz osmerih davčnih občin, iz katerih obstojta sedanji občini Hodiše in Škofije, hočejo napraviti tri nove politične občine, namreč: 1. Hodiše, iz davčnih občin Hodiše, Sv. Miklavž, Plešerka; 2. Škofije, iz davčnih občin Sv. Katarina, Škofije in Holbiče; 3. Otok iz davčnih občin Ribnica in Otok. Deželni zbor bo tej razdelitvi gotovo pritril, in tako vstregel želji liberalcev na Otoku in Ribnici.

Stavka v Ljubljani. Včeraj popoldne so praznovali delavci tudi po nekaterih manjših delavnicah, a so danes prišli na delo. Stavka zidarjev in tesarjev se nadaljuje. Danes zjutraj so prišli zidarji, posebno Lahi, pri nekaterih podjetjih na delo. Prišli so stavkujoči in jih odgnali od dela. V okolico ljubljansko je šlo okolu 200 stavkujočih ter je vplivalo, da je zidarsko delo tudi danes počivalo. Danes popoldne je imel odbor stavkujočih z delodajalci pogovor na magistratu, pred magistratom so pa čakali stavkujoči delavci. Delodajalci so izjavili, da se nikakor ne udajo. Pravijo, da bi bila dovolitev v njihovo škodo, ker se pri pogodbah z graditelji hiš niso ozirali na deseturni delavnik. Danes ob 3. uri so imeli stavkujoči shod pri Auru. Nameravajo vztrajati v stavki. Danes stavbinska družba, kakor se govori, ni pustila na delo tistih mizarjev, ki so včeraj praznovali. Radi tega nameravajo tudi mizarji stavkati in zahtevati noko skrajšanje delavnega časa. Stavkujoči nabirajo okoličiji živili: krompirja itd., in pravijo, da bodo celo mlekarice ustavili, da ne pripeljejo mleka v mesto, kar se pa menda ne bo posrečilo. Včeraj aretirani delavec Šusteršič, za katerim so morali orožniki skočiti v šišenski bajer, je dobil 8 dni zapora.

Praznovanje 1. majnika v Idriji vršilo se je, kakor vsako leto, mirno, brez vsakega izživljanja. Na delo ni šlo okrog 200 delavcev. Zvečer dne 30. aprila imeli so nekateri socialni demokratje okna razsvetljena. Dne 1. maja zjutraj ob 1/2. uri je bila budnica po mestu, katere se je udeležilo z godci vred okrog 130 socialnih demokratov moškega in ženskega spola. Ob 9. uri popoldne so imeli shod v svojih društvenih prostorih. Ob 1/2. uri popoldne so odkorakali z godbo na četu v Čerinovše k veselici ob skoro tolikem številu, kakor zjutraj. — Zvečer je bila zabava v pivarni »Pri črnem orlu«.

Prvi maj v Gradcu. V graških tovarnah se je včeraj večinoma delalo. Delavcem se pač ni zdelo vredno izgubiti zaslužek celega dne radi prvega maja. Pri nekaterih podjetjih delavci niti zahtevali niso, naj se jim da prvi maj prost. V tovarni vozov je polovica delavcev včeraj prišla na delo. S tem je bila ondi stavka deloma razrušena. Druga polovica, ki je hotela vstrajati v stavki, je na delavce, ki so šli na delo, upila: »Fej!« ter za njimi metala zemlje. Pred tovarno je bilo zbranih 1000 oseb, ko je prišla mimo vojaška godba in večino zvalila seboj. Slavje prvega maja je letos v Gradcu znatno zaostalo za drugimi leti. Popoldne so bili shodi, na katerih so se sprejele tudi resolucije, ki izražajo simpatije upornikom v Rusiji. Po shodu so delavci naskočili Lappovo tovarno, kjer se je tudi delalo, ter metali v okna kamenje. Po-

